

SOCIETAT

Has fet un bon combat pels ciutadans de Sabadell

TEXT: PERE FONT GRASA

Recordant l'alcalde Farrés

No és del tot cert que l'Antoni Farrés i Sabater fos alcalde de Sabadell només durant vint anys (1979-1999). Crec que a partir del 2 de setembre de 1976 el seu lideratge era incontestable. La figura política venia solidificada pel treball d'advocat laboralista. Reforçat arran de la vaga del metall, les eleccions generals del 1977 el feren visible als ulls de molts sabadellencs gràcies als mítings. Amb l'arribada del president Tarradellas, l'octubre de 1977, restaurada de manera provisional la Generalitat, joves polítics marcaven de ben a prop uns consistoris amb alcaldes i regidors de l'anterior règim dictatorial. La incipient democràcia no es podia consolidar sense eleccions de proximitat que configuressin governs locals d'ideologia idèntica a la paleta cromàtica que legislava a les Corts Generals.

Durant gairebé dos anys, l'Antoni Farrés (PSUC) i en Manuel Garriga Miralles (PSC), més dos representants de les Associacions de Veïns, acudien als plens municipals prenent notes des de les cadires del públic. Abans i després de la reunió, solien mantenir diàleg amb l'alcalde en funcions Ricard Royo, que seguint ordres del Govern Civil havia de facilitar informació sobre els dictàmens portats al plenari. D'aquí bé la meua agosarada afirmació que en Toni Farrés fou alcalde, no vint, sinó vint-i-dos anys. Entendria que als puristes en administració local els pugui semblar una boutade aquest preàmbul, però així ho he gegut sempre.

Obro el meu respectuós comiat a una persona d'excel·lent trajectòria personal i política que serví a la ciutat que estimava: Sabadell. A les persones que mirava i admirava: Sabadellencs i sabadellenques. Comunista i obrerista per principis. Demòcrata. Catalanista.

FRANCESC ESTEVE >

4 SOCIETAT

La mort que la cridat a l'edat de la maduresa, ha portat com a conseqüència directe un homenatge pòstum com mai no s'havia vist a la ciutat. És el dissabte assolellat del 14 de febrer de 2008. Migdia. Faig cua a la porta de l'Ajuntament. Pujo al primer pis. Després de donar la volta a un saló de sessions curull de corones, m'acomio en silenci del difunt. Signo el llibre de condol. Guardo a la butxaca el punt de llibre: "...he fet un bon combat, per Sabadell, pels meus conciutadans, per una societat socialment equilibrada" (La frase manllevada per en Toni a sant Pau al discurs de comiat de l'Alcaldia el 30 de juny del 1999).

S'amunteguen els records d'altres temps; els uns bons, d'altres no tant. Època difícil per tothom des de l'àmbit polític, social o laboral de fer entendre als electors, als sindicalistes, als empresaris, que els temps estaven canviant. Més complicat encara, per un alcalde que trobava una ciutat il·lusionada pel canvi però que arrossegava dèficits estructurals més que evidents. Amb unes arques buides i uns impostos impagats. Per uns barris extrems que clamaven serveis. Per una situació d'atur que fregava el 18 per cent. Per uns que pontificaven la revolució leninista i d'altres el cavall de Pàvia.

El llistat i la creu

Una de les primeres decisions trencadores com d'altres que marcaren el seu mandat, fou el plantar a la Pl. Sant Roc un plafons amb el llistat dels particulars i les empreses que no pagaven els impostos a l'Ajuntament. Es va organitzar un bon sarau. Per bé que el tinent d'alcalde d'Hisenda veié com allò que se'n diu les arques municipals quedaven netes de teranyines, ja que una majoria dels denunciats públicament optaren per passar per caixa. Farrés i els seus regidors ostentaven el poder i el poder en democràcia ha d'exigir als seus electors/contribuent que no es pot tirar endavant un programa de realitzacions públiques si s'al·ludeixen les obligacions contributives.

El sepeli de l'Alcalde Farrés coincidí aquest febrer de 2009 amb una fotografia de Jordi Hereu, alcalde de Barcelona guaitant cofoi com s'enderrocava el voluminós monument a José Antonio plantat a l'Avinguda Josep Tarradellas (abans Infanta Carlota Joaquina). Com no podia ser d'una altra manera, la memòria fotogràfica em reciclava un dels primers episodis de valentia del primer consistori democràtic sabadellenc: aprovant i executant la retirada de la Cruz de los Caidos situada a la placeta lateral de l'església de Sant Fèlix. L'allau de cartes al diari fou considerable. L'Alcalde Farrés rebé fortes i greus amenaces. Una acció que posà a prova la progressiva fortalesa de les noves autoritats. Cercant el símil amb Barcelona, a Sabadell aboliren un monument trenta anys abans.

Pactisme i una nit especial

Els alcaldes fan alcaldades. El que estigui lliure de culpa que tiri la primera pedra. Els alcaldes son pactistes. Pactar és consuetudinari amb la fortalesa de la societat catalana. No és descobrir res de nou. Ho analitzava l'any 1954 Jaume Vicens

Vives en el seu assaig, *Notícia de Catalunya*: "Cada temps porta les seves exigències i comporta les seves regles polítiques i socials. Però sí que s'ha de meditar sobre el jaient pactista de la nostra mentalitat, que en essència no és altra cosa que defugir qualsevol abstracció, anar a la realitat de la vida humana i establir la més estreta responsabilitat col·lectiva i individual en el tractament de la cosa pública" I pactar sol ésser una primera regla dels alcaldes quan han de combinar l'interès de la res pública amb la propietat privada. L'Alcalde Farrés ho practicà amb escreix. Gairebé sempre se'n sortia amb la seva (que era la de tots). L'agenda dels vint anys n'està plena: Plaça del Treball; Eix Macià; Parc Catalunya; Ronda Zamenhoff...i una llista inacabable dels edificis històrics recuperats, les compensacions urbanístiques dels vells i obsolets vapors, el canvi de la companyia d'autobusos etcètera.

Vull relatar una vivència de molt significativa: la nit del 23/F/81, quan al despatx de l'Alcaldia els grups polítics acabaven de consensuar una valenta nota de repulsa al cop d'estat que jo recollia per inserir a portada. Un Farrés nerviós em pregunta: "Que t'ha dit el tinent coronel?...". La resposta era coincident a la que ell ja tenia: "Normalitat, alcalde", diu que li va dir. El tinent Coronel Quetglàs no feia gaires dies que havia pres possessió, en preguntar-li dades biogràfiques -li parlava en castellà-, el militar em contestà amb sonoritat: "Parlem en català que jo sóc mallorquí..." Abans d'anar a l'Ajuntament vaig trucar a l'Acadèmia Fiscal de la Guardia Civil, des de la Pl. Taulí el tinent coronel es va posar al telèfon: "Normalitat, normalitat, tot tranquil. Sí, sí, ja pot publicar al diari que jo t'ho he dit".

A la caserna pel cap baix hi haurien uns 300 guàrdies.

Català a l'Ajuntament

Convé esmentar una decisió dels primers temps que es va aplicar abans que en altres ens locals: introduir de manera ràpida i contundent l'idioma català a tota la paperassa administrativa, així com a la comunicació verbal d'atenció a les persones. L'aplicació provocà maldecaps a no pocs funcionaris que hagueren de fer cursets de català, reforçats pel servei de correcció creat expressament.

De les moltes anècdotes conegudes i que sortí a la llum pública, n'hi ha una de relativa a l'uniforme del polític. L'Alcalde Farrés del primer mandat vestia amb correcció; americana lleugera, camisa de coll no emmidonat... però sense corbata. Heus ací que el president del Gremi de Fabricants li va retreure públicament (entrevista al *Diari de Sabadell*) en el ben entès que la primera autoritat de la ciutat capdavantera del tèxtil espanyol no podia vestir sense el complement de la corbata, segons marca el codi de bones costums.

A partir d'aquella simpàtica estrebada d'orelles, de mica en mica anà sorgint del fons de l'armari de l'Alcalde una corbata fina i estreta que lluia als actes més protocol·laris. Ja no anava tan casual.

La ciutat, la seva gent

Crec recordar que l'any 2005 parlàrem de la possibilitat de que escrivís les memòries dels vint anys d'alcalde. Érem tres persones que l'entrevistàrem per un llibre que no guardava relació amb el seu pas per l'Ajuntament. Allí, al seu modest despatx, ens digué que no, que potser més endavant. Que s'ho rumiaria: "No tinc massa coses a dir..." , conclogué. Era evident que tenia moltes coses a dir. Segur que guardava apunts i anotacions. Tard o d'hora sortiran. No es tractava de fer com l'Alcalde Marcet: "Mi ciudad i yo" (que li va escriure el periodista Josep Cabeza), sinó més aviat un volum de documentació ben elaborada sobre els afers que configuren un quart de segle de vida al servei de Sabadell: des de a clandestinitat, la presó, el treball d'operari a Unitat Hermètica, els primers judicis com advocat laboralista, l'alcaldia; l'endemà del 30 de juny del 1999, quan es queda a l'atur i va a la cua de l'INEM. El llibre tindria un nom: "La ciutat, la seva gent" . No tant el "yo" marçetià, sinó més aviat el "nosaltres".

Més acostat als temps actuals, recordo l'homenatge al Xavier Vinader del maig de 2008. Nosaltres a l'escenari i l'Alcalde Farrés a primera fila, Un grupet anàrem a sopar a l'Alliance Française. Pel camí ens preguntem per les respectives filles. Ell la tenia a la Gran Bretanya i no la veia tant sovint com voldria. L'havia fet avi. Em va colpir una frase que de cop i volta em va etzibar gairebé a cau d'orella: "No ho **hem** fet tant malament, oi?" La resposta fou un meu somriure còmplice, mentre per dins pensava: "Ets tu el que no ho **has** fet tant malament"

Durant el transcurs del sopar en Toni sortí per dues vegades al pati interior de l'Alliance per fumar dos cigarrets.

Al llarg de la seva llarga trajectòria política conreà amistats, sofrí la pressió política de contrincants i adversaris. Fins on he pogut saber, tan sols tenia, un enemic poderós, ferotge, maleït i mortal: el tabac

Al recordatori punt de llibre també hi és impresa una frase del seu darrer discurs com a primera autoritat sabadellenca: "...he acabat la cursa, pel meu país, per la reconstrucció nacional de Catalunya, per la recuperació de la llibertat i la democràcia".

Pere Font Grasa és periodista. Redactor en cap del *Diari de Sabadell*, 1977-1982.

Acte de comiat

*d'Antoni Farrés i Sabater
(Sabadell, 1945-2009),*

13 de febrer del 2009

*primer alcalde democràtic
de Sabadell, després de la
recuperació de les llibertats*

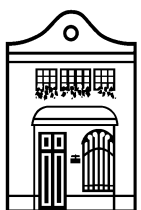
*Manlleuant una frase de
sant Pau crec poder dir:*

*...he fet un bon combat,
per Sabadell, pels meus
conciutadans, per una
societat socialment
equilibrada.*

*...he acabat la cursa, pel
meu país, per la
reconstrucció nacional de
Catalunya, per la
recuperació de la llibertat
i la democràcia.*

*...he conservat la fe en el
combat irrenunciable per
una societat més justa, més
lliure, més igualitària,
més solidària i més feliç.*

*Discurs de comiat de l'Alcaldia.
30 de juny del 1999*

Interiors

"tot un estil"

**MOBLE DISSENY
I DECORACIÓ**

Sant Cugat, 11 - SABADELL

Tel.: 93 721 39 91

canyas

ART & COMPLEMENTS
olis, pintura sobre seda, modernisme català,
escultura i regals

Creueta, 15 · 08202 Sabadell
Tel 937 270 396 · 607 733 820